

Jongeren Groot voor je 't weet

De visie van Student en Stad op jeugd- en jongerenbeleid

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Onderwijs	4
VMBO, een visie om te delen	4
Schoolverzuim	4
Jongeren met een onderwijsachterstand	5
Onderwijs op maat	6
Onderwijs als voorbereiding op de maatschappij	7
Welzijn	8
Informatievoorziening	8
Verslavingspreventie en coffeeshopbeleid	8
Veilige seks	10
Tienermoeders	10
Overgewicht	11
Vrije Tijd	13
Studenten	13
Plannen, hobby's en activiteiten	14
Uitgaan	14
Met vrienden rondhangen	14
Shoppen	15
Sporten	15
Cultuur	16
Arbeidsmarkt	17
Aansluiting op de arbeidsmarkt	17
Behoud kennis	17
Jeugdwerkloosheid	18
Jongerenhuisvesting	20
Woningmarkt	20
Jeugdcriminaliteit	21

Inleiding

Groningen telt een groot aantal jongeren. Jongeren dragen bij aan de levendige cultuur van de stad. Daarom hebben jongeren voor Student en Stad, een partij bestaande uit jonge mensen, een zeer hoge prioriteit. Deze visie beschrijft hoe wij de huidige situatie zien en waar het met het jeugd- en jongerenbeleid naartoe moet gaan.

In deze visie besteden wij aandacht aan onderwijs, welzijn, vrije tijd, arbeidsmarkt, jongerenhuisvesting en jeugdcriminaliteit.

Deze visie is gemaakt door de projectgroep Jeugd- en Jongerenbeleid van Student en Stad. Deze projectgroep bestaat uit:

Evelien Timpener

Janneke Zaal

Nick van der Vlag

Roel van der Kamp

Onderwijs

VMBO, een visie om te delen

Het VMBO heeft te kampen met een slecht imago, veel uitval en een slechte doorstroom naar het MBO. Het is van groot belang dat deze situatie verbeterd wordt.

Een ongedeeld VMBO, zoals beschreven in een visie om te delen, is een goed initiatief om de kwaliteit van het VMBO onderwijs te verbeteren en beter in te kunnen spelen op de competenties van de leerlingen. Door een ongedeeld VMBO in te voeren wordt de opbouw van de leerlingenpopulatie evenwichtiger verdeeld. Zowel de zwakke leerlingen als de TL-leerlingen moeten goed tot hun recht kunnen komen op het ongedeelde VMBO. De VMBO scholen kennen nu het probleem dat in de eerste twee jaar de klassen van de praktische leerweg leeg blijven en in het derde jaar volstromen met leerlingen die tegen beter advies in toch eerst, zonder succes, de theoretische leerweg gevolgd hebben. In een ongedeeld VMBO kan dit probleem voorkomen worden omdat een leerling direct vanaf het eerste jaar een bij zijn/haar competenties passend lesaanbod kan krijgen. Een belangrijke factor voor het slagen van het ongedeelde VMBO is een goede samenwerking met het MBO. Dit biedt de leerlingen een duidelijker toekomstperspectief.

Een betere aansluiting van de derde en vierde jaar van het VMBO met het MBO zou de hoge uitval in het MBO kunnen verminderen. Een sterke samenwerking tussen de bovenbouw van het VMBO en het MBO zijn hierbij noodzakelijk. Door een goede samenwerking met het MBO wordt de kans op het maken van een verkeerde studiekeuze verkleind, is er minder kans op vroegtijdige uitval omdat de lijn beter kan worden doorgetrokken en kunnen kostbare voorzieningen efficiënter benut worden.

Voor het verbeteren van het imago van het VMBO is het ook van belang dat er een aantrekkelijke leeromgeving geboden wordt aan de leerlingen. Deze leeromgeving moet ook voldoende ruimte bieden voor het uitoefenen van praktijkgerichte opdrachten. De praktijkgerichte opdrachten moeten goed in blijven spelen op de verwachtingen van de mogelijke vervolgopleiding en bedrijfstak.

Schoolverzuim

Om schoolverzuim (spijbelen) tegen te gaan is het ten eerste van belang te weten wat daar de reden van is om tot de juiste oplossing te kunnen komen. Het is dan ook van belang voor zowel de leerling als de school om per leerling goed bij te houden in welke mate schoolverzuim plaats vindt en welke reden daarvoor opgegeven wordt. Een duidelijk overzicht kan sneller leiden tot een adequate aanpak afgestemd op de leerling. De registratie van deze gegevens moet

gemakkelijk op te vragen zijn door de leerplichtambtenaar. Het is van belang dat de ouders en de leerling goed op de hoogte zijn van wat wel en niet geoorloofd is op het gebied van verzuim op de school en daar overeenstemming in vinden. De school moeten de leerlingen die dreigen achter te raken door te veel schoolverzuim goed in de gaten houden en snel tot actie komen om de leerling weer volledig deel te laten nemen aan het schoolprogramma. Ook moet de school kritisch naar zichzelf kijken met de vraag: Hoe zorg je als school dat je leerling aan je bindt en blijft boeien? Hier gaat een preventieve werking van uit. Het schoolbeleid moet gericht zijn op het verbeteren van de leerprestaties en het geven van positieve leerervaringen. In de omgang met de leerlingen moet de juiste toon en omgang gevonden worden, zodat de leerling zich op school gehoord en prettig voelt. Hier hoort ook bij dat de leerling een opleiding op maat volgt.

Voor de opvang van probleemjongeren is het van groot belang dat de zorg op school en de maatschappelijke hulpverlening goed op elkaar aansluiten. Door samen te werken en rekening te houden met een eventueel problematische thuissituatie kan deze groep hopelijk in het onderwijs gehouden worden. Als een leerling ervoor kiest om naar een andere school te gaan of doorstroomt naar een vervolgopleiding is het van belang dat de registratie van het schoolverzuim ook bij die andere school bekend is. Dit vergroot de kans op een succesvolle sluitende aanpak.

De betrokken partijen, zoals de scholen, sociale diensten, justitie, hulpverleningsorganisaties, centra voor werk en inkomen en de Regionale Meld- en Coördinatiepunten moeten gegevens over een probleemjongere kunnen uitwisselen. Op deze manier kunnen de partijen tot een sluitende succesvolle en adequate aanpak, waardoor de kans dat deze leerling uit het onderwijs verdwijnt sterk verminderd wordt. Bij het jongerenloket komen een aantal van deze partijen al samen. Het blijft zaak om de samenwerking te blijven verbeteren.

Jongeren met een onderwijsachterstand

De problematiek van jongeren met een onderwijsachterstand is complex. Een goede samenwerking tussen de school, GGD, jeugdhulpverlening en gemeentelijke instanties is van cruciaal belang om een jongere met deze problemen gericht te kunnen helpen. De lijnen tussen de verschillende instanties moeten zo kort mogelijk zijn en de instanties moeten van elkaar goed op de hoogte zijn hoe de jongere begeleid wordt. De ouders spelen natuurlijk ook een belangrijke rol bij de ontwikkeling van de jongere. Ook zij moeten betrokken worden bij de begeleiding en hulpverlening en goed op de hoogte zijn van wat er met hun kind gebeurt en wat ze zelf kunnen doen. Problemen zijn vaak het gevolg als de ouders andere normen en waarden hanteren dan de school. Het is een taak van de school om dit in de gaten te houden en aan de bel te trekken bij de hulpverleningsinstanties als

het bij een gezin mis dreigt te gaan. Om deze problemen zoveel mogelijk te voorkomen is het van belang dat ouders zoveel mogelijk betrokken worden bij de school en zelf ook aan activiteiten op de school deelnemen. Op vensterscholen vind veel voorlichting plaats over opvoeden en de problemen waar je tegen aan kunt lopen en kunnen oplossingen geboden worden. Hier kan opvoedingsondersteuning voor de ouders en ontwikkelingsstimulering voor de kinderen aangeboden worden.

Onderwijs op maat

Een ongedeeld VMBO en het Weer Samen Naar School project hebben tot gevolg dat er meer competentiegericht onderwijs wordt gegeven en er meer leerlingen met verschillende behoeftes in een klas zitten. De behoeftes van de leerling staan centraal. De scholen zullen zich meer moeten richten op maatwerk. De leerlingen die het met klassikaal onderwijs alleen niet redden moet de juiste begeleiding gegeven worden die past bij de competenties van die leerling. Naast het regulier onderwijs is er in Groningen ook een aanbod voor leerlingen die afhankelijk zijn van praktijk- of REC-onderwijs. Deze scholen kunnen de leerling de begeleiding en onderwijs op maat bieden waar een reguliere school deze niet kan geven. Op het praktijkonderwijs zijn de middelen en kennis beschikbaar om leerlingen met leermoeilijkheden op te vangen. In het praktijkonderwijs is er veel aandacht voor doen en kennismaking met verschillende beroepen. Speciale zorg voor de leerlingen is een reguliere taak binnen het praktijkonderwijs. Deze manier van onderwijs zorgt ervoor dat leerlingen met leermoeilijkheden een passende begeleiding en voldoende kansen krijgen na hun opleiding, zowel op het gebied van welzijn in de maatschappij als op de arbeidsmarkt.

In het REC-onderwijs wordt er een plaats geboden aan leerlingen met handicap of ernstige gedrags- en psychiatrische problemen. Ook in dit onderwijs krijgen de leerlingen de juiste zorg op school aangeboden en wordt het onderwijs op een passende manier aangeboden. Ook bij deze scholen is aandacht voor praktijkervaring, een goede doorstroom naar de arbeidsmarkt is hierdoor niet uitgesloten.

Om goed onderwijs, de juiste zorg en praktijklessen te kunnen blijven bieden is een goede huisvesting van groot belang. Daarnaast kan een goede samenwerking tussen de Pro-REC scholen en het regulier onderwijs bijdragen aan de expertise op de scholen en doorstroommogelijkheden verbeteren en vergemakkelijken. Een arbeidstrainingsexpertisecentrum zou een goede aanvulling kunnen zijn op het functioneren van de Pro-REC scholen. Het expertisecentrum brengt de kennis van de verschillende scholen bij elkaar en bevordert de samenwerking tussen de scholen, MKB, CWI, UWV, ROC en werkgevers die een stageplek aan willen bieden. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid te zorgen voor goede

huisvesting, de doorstroom van de leerlingen naar DSW of sociale dienst en een regierol bij de samenwerkingsverbanden en het arbeidstrainingsexpertisecentrum.

Onderwijs als voorbereiding op de maatschappij

Leerlingen dienen elkaar te respecteren op school en daarbuiten. Wederzijds respect wordt niet alleen door ouders en vrienden bijgebracht, ook de school kan hier een belangrijke rol in spelen. Door de leerlingen op een actieve manier in aanraking te laten komen met verschillende culturen en ze voor te lichten over een bepaalde handicap, kan er voor gezorgd worden dat de leerlingen meer begrip voor elkaar krijgen en het respect voor elkaar toeneemt. Niet alleen de ontwikkeling van respect voor elkaar maar ook zelfrespect en eigenwaarde zijn van belang. Het onderwijs zou zo veel mogelijk vooroordelen moeten bestrijden en racistisch gedrag tegen moeten gaan.

Het volgen van de lessen is een belangrijke voorbereiding op de maatschappij. In de lessen worden de leerlingen vaardigheden bijgebracht die van belang zijn om goed te kunnen functioneren in de maatschappij en daarbij op de arbeidsmarkt. De leerling moet ook voldoende kennis meekrijgen op school over de samenleving, arbeidsmarkt en politiek. Het vak maatschappijleer is uiterst geschikt om deze onderwerpen te bespreken.

De betrokkenheid van ouders bij de school en de vorderingen van het kind kunnen de leerling extra stimuleren. Daarnaast is het van belang dat de ouders op de hoogte zijn van de onderwerpen die op school besproken worden en er zelf ook aandacht aan besteden. De scholen zouden de ouders op de hoogte kunnen stellen over de thema's die besproken worden en extra informatie aan kunnen bieden als de vraag daarnaar onder de ouders bestaat.

Welzijn

De jeugd is voor de meeste mensen een tijd van experimenteren. Er is geen ontkennen aan: jongeren komen vrijwel allen in contact met schadelijke middelen. Jongeren zullen hierover zelf een keuze maken en de gevolgen hiervan dragen. Verkeerde keuzes kunnen grote gevolgen hebben en er moet dan ook zoveel mogelijk gedaan worden om verkeerde keuzes te beperken. Dit betekent niet dat jongeren krampachtig beschermd moeten worden tegen 'de boze buitenwereld'. Integendeel. Door in contact te komen met onder andere alcohol, drugs, seks en tabak leren ze het te begrijpen en zullen ze leren van hun eigen fouten. Dit is een belangrijk deel van het opgroeien. Jongeren zijn goed in staat om voor henzelf de juiste keuzes te maken.

Informatievoorziening

Om de juiste keuzes te maken moeten de onderwerpen bekend zijn bij jongeren. Als de gevolgen niet goed bekend zijn kan er geen juiste keuze worden gemaakt. Hierom moeten jongeren vanaf vroege leeftijd goed voorgelicht worden. Een goede voorlichting zorgt ervoor dat mensen bewust worden van schadelijke gevolgen en erover gaan nadenken. Een goed voorgelicht persoon doet minder snel dingen waarvan hij later spijt zal krijgen.

Voorlichting en preventie horen dan ook voor het welzijn van jongeren centraal te staan. Goed geïnformeerd kunnen jongeren betere beslissingen nemen, waardoor ze de juiste keuzes maken voor hen en hun omgeving. Preventie is makkelijker, goedkoper en effectiever dan opvang achteraf.

Om de juiste informatie bij jongeren terecht te laten komen moet er een centrale en toegankelijke voorziening zijn waar jongeren terecht kunnen voor informatie, hulp en ontspanning. Voor de inrichting en plaatsing van zo'n centrum zal goed naar de mening van de jongeren zelf geluisterd moeten worden. Als jongeren inspraak hierin hebben, zal de locatie goed bij hen aansluiten en meer effect hebben. Daarnaast moeten de bestaande centrale plekken voor jongeren goed benut worden. Overal waar jongeren komen zou de informatie beschikbaar moeten zijn. De scholen, sportverenigingen en bibliotheken zijn goede plaatsen om alle jongeren te bereiken op de leeftijd waarop informatie het hardst nodig is.

Verslavingspreventie en coffeeshopbeleid

Een groot deel van de jongeren experimenteert met drugs. Meestal is dit experimenteren zonder problemen. Om te voorkomen dat jongeren die softdrugs uitproberen overstappen op harddrugs zijn de circuits strikt gescheiden. Daarvoor fungeren de coffeeshops, die streng gecontroleerd moeten blijven op de

aanwezigheid van harddrugs. De coffeeshops vervullen een belangrijke functie in de stad. Coffeeshops gaan dealen en gebruiken op straat tegen en door het strategisch plaatsen van coffeeshops wordt overlast gespreid. Daarnaast zorgen ze voor het beperken van het contact met harddrugs. Om deze redenen moet het huidige aantal coffeeshops in de stad gehandhaafd blijven. Student en Stad maakt zich dan ook niet zoveel zorgen om het gebruik van drugs, maar wel om de onwetendheid over de gevaren van drugs en om het gebrek aan toezicht op de kwaliteit.

Voorlichting is de schakel die ervoor moet zorgen dat experimenteren en sporadisch gebruik niet ontaarden in problematisch gebruik. Deze voorlichting laat op dit moment nog zeer veel te wensen over. Op de scholen is er weinig tot geen informatie beschikbaar over drugs. Het is van groot belang dat jongeren op vroege leeftijd worden voorgelicht over drugs, bijvoorbeeld in de laagste klassen van de middelbare school. Voorlichting voor jongeren door jongeren is het meest effectief en de voorlichting zou dan ook moeten gebeuren door jeugdige voorlichters. Hierbij zal echter wel een goede samenwerking met en inzet van de scholen nodig zijn.

Wat ook te wensen over laat is de voorlichting en preventie in de coffeeshops. In de coffeeshops is nauwelijks tot geen informatie te vinden over de schadelijke effecten van (overmatig) drugsgebruik. De coffeeshop heeft, als leverancier van softdrugs, de plicht om zijn klanten voor te lichten, niet alleen over eventuele schadelijke effecten maar ook over de kwaliteit van de drugs. Vooral op dit punt laat de gemeente veel liggen. Hoewel er wel gecontroleerd wordt op de leeftijdsgrens en de aanwezigheid van harddrugs, is er geen controle op de kwaliteit van de verkochte softdrugs. Student en Stad meent dat het opstellen van een keurmerk voor softdrugs een taak voor de rijksoverheid is, maar de controle van de kwaliteit is een taak voor de gemeente.

Om probleemgevallen eerder op te merken dienen de ouders en docenten beter van de kenmerken van een probleemgeval op de hoogte te zijn. Vroege signalering kan veel voorkomen. Een goede voorlichting voor ouders en docenten zal dan ook moeten plaatsvinden. Bij het begin van een kind op de middelbare school zouden de ouders een informatiepakket moeten krijgen opgestuurd vanuit de school. Zo zullen ouders beter voorbereid zijn om probleemgevallen vroeg aan te pakken.

Jammerlijk kan harddrugs nog steeds te makkelijk verkregen worden door jongeren. Doordat harddrugs illegaal zijn, is er geen controle op de kwaliteit mogelijk. Dit is een zeer gevaarlijke en onwenselijke situatie. Om ervoor te zorgen dat jongeren niet nog slechtere en onveiligere stoffen binnenkrijgen, moet er de mogelijkheid zijn om drugs te laten onderzoeken op kwaliteit. Er zou een punt

moeten zijn waar dit kan gebeuren. Het gebruik van harddrugs moet zoveel mogelijk worden tegengegaan (door goede voorlichting), de gezondheid van jongeren echter gaat boven alles.

Ten slotte moet nog worden opgemerkt dat de voorlichting over tabak en alcohol ook veel te wensen overlaat. Hoewel deze middelen bij vrijwel alle jongeren bekend zijn, is kennis over de gevolgen hiervan niet wijdverspreid. Alcohol en tabak vormen een groter gevaar voor de gezondheid van jongeren dan drugs, omdat ze door de sociale acceptatie en makkelijke verkrijgbaarheid vaker en meer worden gebruikt. Jongeren moeten om deze reden al in een vroeg stadium worden voorgelicht over alcohol en tabak, bij voorkeur in de hoogste klassen van de basisschool. Daarnaast moet er strikt worden toegezien op de naleving van de leeftijdsgrens bij het gebruik van deze middelen.

Veilige seks

De preventie van HIV-besmetting en andere seksueel overdraagbare aandoeningen (SOA's) is een zeer belangrijk aandachtspunt bij jongeren. Vooral jongeren besteden te weinig aandacht aan het gebruik van voorbehoedsmiddelen. Hoewel seksuele voorlichting op de meeste scholen redelijk tot goed aanwezig is, wordt er door de scholen niet gefaciliteerd tot veilige seks. Het gratis verspreiden van condooms zou op de scholen in samenwerking met de GGD regelmatig moeten gebeuren. Hiernaast zou op elke middelbare school een condoomautomaat moeten worden geplaatst om alle leerling toegang te geven tot voorbehoedsmiddelen. Om ongewenste zwangerschappen te voorkomen, moeten jongeren ook op hoogte zijn dat een morning-after pil sinds januari 2005 zonder recept te verkrijgen is in de apotheek en drogisterij.

Tienermoeders

Groningen kent relatief gezien een klein aantal tienermoeders, het gaat om ongeveer 150 personen. Dat neemt niet weg dat voor deze tienermoeders er een goede opvang moet zijn, het gaat hier om een kwetsbare groep. Ten eerste is het van belang dat er preventief gewerkt wordt. Vroeg beginnen met seksuele voorlichting, informatie over voorbehoedsmiddelen, condoomautomaten en informatie over de morning-afterpil op school zijn hierbij onmisbaar. Seksuele voorlichting alleen over veilig vrijen is niet voldoende. Bij meisjes die een problematische jeugd hebben gehad en weinig controle hebben over hun (seks)leven leeft veelal het beeld dat een kind zin zal geven aan hun leven. Er moet dan ook aandacht besteed worden aan de eigen seksualiteit van de meisjes en hun motieven om een kind te krijgen.

Als jonge vrouwen een kind krijgen vallen ze vaak uit het onderwijs zonder startkwalificatie en komen terecht in de bijstand. Het is van belang voor zowel het toekomstperspectief van de moeder als het kind dat de jonge moeder wordt teruggeleid naar het regulier onderwijs. Een van de voorwaarden hiervoor is dat er passende kinderopvang beschikbaar is, bij voorkeur in het scholencomplex waar de jonge moeder onderwijs volgt. Het moet niet aantrekkelijker voor de jonge moeder zijn om afhankelijk te blijven van de bijzondere bijstand in plaats van de overstap te maken naar het regulier onderwijs. Dit betekent niet dat de bijzondere bijstand naar beneden gelijk gesteld moet worden met de studiefinanciering, maar dat de gemeente extra middelen beschikbaar stelt voor moeders die kiezen voor het onderwijs, zoals gratis kinderopvang en compensatie voor het eventueel opbouwen van een studieschuld. Daarnaast is het van belang dat de jonge moeders een goede financiële voorlichting krijgen, zodat zij geen schuld opbouwen. De jonge moeder moet zich ervan bewust worden dat de stap naar het onderwijs geen onmogelijke en onhaalbare is en het van belang is dat ze op deze manier investeert in haar toekomst.

Daarnaast dient de jonge moeder goed begeleid en geïnformeerd te worden. Veel nieuwe verantwoordelijkheden en de verschillende instanties waar een jonge moeder mee te maken krijgt leggen een zware druk op de jonge moeder. Elke jonge moeder zal in het consultatiebureau komen, daar dient relevante informatie aanwezig te zijn. Medewerkers van het consultatiebureau kunnen de jonge moeder door verwijzen naar een andere instelling. De jonge moeder dient bekend gemaakt te worden met de faciliteiten die de gemeente biedt in de verschillende wijken in de stad, zoals de spel- en opvoedwinkel.

Jonge moeders kennen veel overeenkomstige problemen. Waarschijnlijk kunnen ze veel van elkaar leren door ervaringen uit te wisselen en elkaar stimuleren om onderwijs te blijven volgen. Groepen om deze ervaringen uit te wisselen op initiatief van de tienermoeders dienen zoveel mogelijk gestimuleerd te worden.

Overgewicht

Overgewicht onder jongeren is een steeds voorkomender probleem. Overgewicht is een moeilijk probleem om aan te pakken omdat vet en calorierijk voedsel makkelijk te verkrijgen is. Door een goede voorlichting over de gevolgen van overgewicht voor kinderen, docenten en ouders, kan veel voorkomen worden. Alsmede kan actief worden geprobeerd om jongeren tot een gezondere leefstijl te bewegen. Schoolzwemmen en lichamelijke opvoeding zijn hier goede voorbeelden van. Het verbieden van ongezond voedsel in de schoolkantines is een heilloze onderneming, aangezien dit om de hoek van de school bij de supermarkt of snackbar toch te verkrijgen is. Het aansporen van scholen tot het aanbieden van voornamelijk gezond voedsel in de kantine moet zeker gebeuren, maar ongezond

voedsel in scholen moet niet verboden worden. In het hoofdstuk vrije tijd gaan we in op sporten, een effectieve manier van overwichtsbestrijding.

Vrije Tijd

In dit deel wordt aandacht besteed aan de visie van Student en Stad op vrije tijd voor jongeren.

Jongeren moeten de ruimte krijgen om zich in hun vrije tijd op sociaal en cultureel gebied te ontwikkelen. Dit vrijetijdsbeleid voor jongeren willen wij toespitsen op jongeren van 14 t/m 21 jaar, die woonachtig zijn in de gemeente Groningen.

Hierbij zal het beleid vooral gericht zijn op minderjarige jongeren. Student en Stad gaat in deze visie uit van verschillende soorten beleid voor verschillende groepen jongeren, omdat niet alle jongeren hetzelfde zijn. Daarom moeten we bij de maatregelen en activiteiten kijken naar de verschillende doelgroepen, die worden bepaald door: leeftijd, mate van zelfstandigheid (dwz: zelfstandig wonen, eigen geldbeheer) en de mate van 'verveeldheid'.

De volgende doelgroepen zijn globaal met enkele trefwoorden te definiëren:

- A. 14 t/m 16 jaar: Scholier in de puberale fase
- B. 16 t/m 18 jaar: Scholier of schoolverlater, hoge mate van zelfstandigheid.
- C. 18 t/m 21 jaar: Zelfstandige werkende/studerende jongere.

Met name de jongeren van 14 t/m 18 jaar vervelen zich, hebben nergens zin in, voelen zich onzeker en hebben (in meer of mindere mate) ruzie thuis. Ze zoeken onzeker steun bij elkaar, hetgeen wel eens ontaardt in balorig, vervelend en soms semi-crimineel gedrag. Het beleid is er dan ook onder andere op gericht om dit soort gedrag door middel van leuke – uit hun eigen midden georganiseerde – activiteiten om te zetten naar een positieve en sociale houding.

Het is daarbij van groot belang dat deze activiteiten mede op initiatief van de jongeren zelf komen. De gemeente moet dan ook als er ideeën komen vanuit scholen, jeugdwerkers en buurtverenigingen deze stimuleren. Een klein budget is vaak al voldoende om iets door jongeren te laten organiseren, wanneer er ook genoeg jeugdinstellingen, scholen of buurtwijken daaraan mee willen werken.

Kort gezegd wil Student en Stad dat jongeren met dit beleid:

- a) meer lol hebben
- b) (meer) sociale contacten kunnen opdoen
- c) hun verveeldheid omzetten in gezelligheid
- d) zich meer betrokken en gewaardeerd voelen

Studenten

Student en Stad heeft geen vrijetijdsbeleid voor studenten gemaakt omdat we de indruk hebben dat studenten geen apart beleid van de gemeente nodig hebben.

Studenten zijn volwassen personen, die (meestal) een eigen huishouden voeren en zelf met andere studenten en verenigingen afspreken. Zij hebben vooral behoefte aan een goed uitgaansbeleid. Daarnaast hebben studenten hun eigen sportfaciliteiten, die voornamelijk onder het beheer van de ACLO vallen. Deze organisatie werkt echter prima en het dunkt ons dat er geen gemeentelijk beleid zou hoeven te worden ingesteld voor sportende studenten. Wel hebben wij begrepen dat de ACLO vanwege het grote succes hun sportfaciliteiten graag zou willen uitbreiden. De gemeente zou zoveel mogelijk kunnen meefinancieren met een dergelijke nieuwbouw. Het systeem van de ACLO zou eventueel dan ook toegepast kunnen worden op andere bevolkingsgroepen dan alleen studenten.

Plannen, hobby's en activiteiten

Student en Stad gaat er in principe van uit dat jongeren zelf wel weten wat ze willen gaan doen. Student en Stad kiest er daarom ook voor om aan hun behoeften tegemoet te komen. Daarom stelt dit beleid allereerst vast wat jongeren in hun vrije tijd doen en wat daar verder aan voorstellen kan worden toegevoegd. Centraal in het beleid staat dat, als er iets vóór jongeren georganiseerd wordt, dit vooral dóór jongeren zelf moet worden georganiseerd. Als de gemeente van bovenaf plannen maakt voor jongeren, dan zullen deze projecten niet of nauwelijks aanslaan, zo is de verwachting van Student en Stad.

Uitgaan, vanaf ca. 16 jaar.

De mogelijkheden voor een leuk avondje stappen, zijn er in Groningen genoeg voor jongeren. Zuidzijde, Vera, Peperstraat en Simplon, The Palace etc, er is voor ieder wat wils. Het huidige aanbod moet minimaal op peil blijven, extra variatie bij een uitbreiding van het horeca-aanbod is gewenst. De sluitingstijden dienen onbeperkt te zijn. Hiermee wordt voorkomen dat grote groepen tegelijkertijd op straat komen, wat tot onveilige en bedreigende situaties kan leiden. Uitgaan hoort naast leuk en gezellig ook veilig te zijn. Om de veiligheid in het uitgaansgebied te kunnen waarborgen is voldoende toezicht van politie, onder andere door cameratoezicht en politie zichtbaar aanwezig in het gebied, noodzakelijk. Veilig uitgaan kan ook bevorderd worden door samenwerking van gemeente, politie en horeca-ondernemingen, zoals nu gebeurt met het Convenant Veilig Uitgaan. Duidelijke huisregels van de horeca-ondernemingen en een consequent deurbeleid zullen leiden tot minder irritaties en misverstanden die kunnen leiden tot agressie.

Met vrienden rondhangen, vanaf 14 jaar

Student en Stad is van mening dat zogenaamde 'hanggroepjongeren' juist gestimuleerd moeten worden in plaats van rigide moeten worden aangepakt. Natuurlijk vindt er zo nu en dan iets plaats wat niet door de beugel kan. Wij zijn

van mening dat dit soort gedrag voornamelijk het gevolg is van verveling, groepsdruk en een negatieve beeldvorming over hanggroepen. Met negatieve beeldvorming wordt in dit verband bedoeld dat voorbijgangers zich afwijzend of angstig kunnen gedragen, waardoor er een in de groep jongeren een pesterige, boze sfeer kan ontstaan. Deze krijgt door verveling ook nog eens de inhoud van 'leuk tijdverdrijf'. Natuurlijk is de groep in dit geval fout bezig. Maar voorbijgangers zouden zich ook van een betere kant kunnen laten zien door de jongeren eens vriendelijk te groeten.

Hanggroepjongeren kennen veelal een vrij grote diversiteit in leeftijd. Dit heeft tot gevolg dat er een soort hiërarchie in de groep ontstaat: jongere leden van de groep luisteren naar oudere leden van de groep en gaan ook het gedrag van de ouderen overnemen. De oudere leden van de groep hebben als het ware hun eigen jongere medewerkers.

Veel van dergelijke hanggroepen hebben behoefte aan onderdak. Bij hun ouders thuis gaan zitten willen ze niet, maar op straat is het eigenlijk ook maar koud en vervelend. Student en Stad pleit in dit opzicht voor een bepaald bedrag dat besteed mag worden aan de bouw en inrichting van een jeugdthunk o.i.d. Het belangrijkste daarbij is, dat jongeren hierbij betrokken worden. Dat wil zeggen: dat jongeren zelf actief hieraan meedenken, meewerken, meebouwen en mede onderhouden.

Jongeren kunnen door leuke activiteiten enige (vrijwillige) werkervaring opdoen. Bovendien zal het jeugdthunk veel meer benut worden en zal het (doordat jongeren er zelf aan hebben meegewerkt) veel langer meegaan. Een dergelijk project zou zelfs de mogelijkheid bieden voor enige stageplekken. De begeleiding van zo'n project zou in handen moeten liggen van een sociaal jeugdwerker, enkele stagairs die op de bouw toezien en het Noorderpoortcollege.

Shoppen, alle leeftijden

Groningen heeft natuurlijk voldoende winkels waar jongeren hun geld kunnen besteden en in hun behoeftes kunnen voorzien. Wel zou er in de wijken of bij scholen (en als dat blijkt te werken in het centrum) een jongerenmarkt kunnen worden georganiseerd, bijvoorbeeld voor een goed doel.

Sporten, alle leeftijden

Volgens de laatste studies eten jongeren te veel snacks eten en sporten ze te weinig. Alleen om die reden zou het al belangrijk zijn dat jongeren meer gaan sporten. Naast deze reden, is er nog een andere, minstens zo belangrijke, reden: Sporten betekent ontspanning, ontlading van de dagelijkse frustraties en een mooie tijdsbesteding voor als er even niets te doen is. Veel jongeren worden niet meer lid van de traditionele (gemeentelijke) sportclubs en sportverenigingen, omdat er contributie voor moet worden betaald en omdat men zichzelf verplicht tot het

veelvuldig komen trainen. Veel jongeren willen maar eventjes sporten en ook steeds meer op individuele basis.

Op iedere middelbare school krijgen jongeren natuurlijk wel twee uur per week lichamelijke opvoeding. Wellicht zouden leerlingen op school ook in tussenuren kunnen sporten, met fitnessapparatuur. De gemeente zou dan aan middelbare scholen een subsidie kunnen verstrekken om deze apparatuur aan te schaffen.

Cultuur, alle leeftijden

Jongeren moeten zich natuurlijk ook op cultureel gebied kunnen ontwikkelen. Student en Stad heeft de indruk dat deze in Groningen wel voldoende voorhanden is om niet alleen aan de vraag van jongeren te voldoen, maar jongeren ook te stimuleren tot een grotere 'cultuurinname'. Naast het 'consumeren' van cultuur moet jongeren ook de mogelijkheid geboden worden om te participeren. Voor nieuw talent dienen voldoende oefenruimtes, begeleiding en activiteiten te zijn. Een goed voorbeeld is Noorderbattle. Bij de invoering van de Tweede Fase in het middelbaar onderwijs, is grote nadruk gelegd op het vak Culturele en Kunstzinnige Vorming. Dit vak zou jongeren meer cultuur moeten bieden. Daarnaast wordt met het Cultureel Jongeren Paspoort op landelijk niveau kortingen op musea, theaters en concerten geboden.

Arbeidsmarkt

Aansluiting op de arbeidsmarkt

Het is van groot belang dat een jongere goed beslagen te ijs komt als hij de arbeidsmarkt betreedt. Iedere jongere moet ten minste een 'startkwalificatie' halen. Dit wil zeggen dat iedere jongere de mogelijkheid moet krijgen om een bij zijn potentieel en competenties passend diploma te halen. De leerplicht gaat tot 16 jaar. Over het algemeen hebben de leerlingen dan nog geen startkwalificatie. Een goede begeleiding, uitdagend onderwijs en aantonen van het belang van de startkwalificatie moeten de leerling in het onderwijs kunnen houden tot de startkwalificatie behaald is.

Na het afronden van zijn studie betreedt de jongere de arbeidsmarkt. Om de jongere een sterke positie mee te geven op de arbeidsmarkt dient zijn/haar opleiding daar goed op afgestemd te zijn. De jongere, de opleiding en het bedrijfsleven zullen hier veel profijt van ondervinden. Een goed contact tussen het bedrijfsleven en de onderwijsinstellingen is hierbij cruciaal. Een bedrijfstakoverleg is wellicht een goed initiatief om dit te bewerkstelligen. Het bedrijfsleven kan meedenken over de inhoud van het praktische gedeelte van het lessenpakket. Vooral in het VMBO en MBO is het van belang dat de juiste kennis en praktische vaardigheden verworven worden die nodig zijn in het bedrijfsleven. Het aanbieden van voldoende relevante werk-leertrajecten en stages kan een goede afstemming tussen een opleiding en de arbeidsmarkt bevorderen. Werk-leertrajecten bieden ook een uitkomst voor praktisch ingestelde jongeren, die veel moeite hebben om het reguliere vmbo of mbo tot een succesvol einde te brengen. Voor deze jongeren is een leerwerktraject de manier om een startkwalificatie te behalen. Het aanbieden van een leerbaan aan deze groep voorkomt dat er onnodig beroepstalent verloren gaat voor de arbeidsmarkt. Het bedrijfsleven moet gestimuleerd worden om deze plekken aan te bieden en mee te denken over een goede afstemming met de onderwijsinstellingen. Het MKB kan hier een belangrijke partner in zijn. De gemeente kan hier ook een initiërende rol in hebben door de betrokken partijen bij elkaar te brengen en zelf het goede voorbeeld te geven.

Behoud kennis

Niet alleen voor jongeren met een lager of middelbaar diploma dient de aansluiting met de arbeidsmarkt goed te zijn. Ook voor jongeren die een hogere opleiding in de stad hebben genoten aan de Hanze Hogeschool of Rijksuniversiteit Groningen dient een goed vooruitzicht te zijn op een baan in de stad en regio. Op dit moment is er nog sprake van een braindrain, veel afgestudeerden vertrekken naar het Westen. Dit moet worden tegengegaan. Kennis is voor Groningen een onmisbare

factor als het gaat om de economische bedrijvigheid en werkgelegenheid. De gemeente moet samen met de onderwijsinstellingen, het bedrijfsleven en de regio investeren in verdere ontwikkeling van de kennisinfrastructuur. Kennis moet niet in de instituten blijven hangen, maar naar de markt gebracht worden en dan ook met diezelfde markt ontwikkeld worden. Stages, bij overheid en bedrijfsleven spelen een belangrijke rol in de ontwikkeling van de student. Niet alleen de student profiteert hiervan, maar ook de overheidsinstelling of bedrijf waar hij stage loopt. Daarnaast kunnen de RUG en Hanzehogeschool praktijkgerichte diensten aanbieden aan het MKB met behulp van studenten.

Een aantrekkelijke arbeidsmarkt is een goede voorwaarde om studenten aan de stad te binden. Het economische vooruitzicht voor de studenten dient in Groningen beter te worden. Voor Groningen en de regio is het van belang om clusters te vormen rondom de regionale sterke punten, zoals ICT en life-science, en nieuwe sterke punten gezamenlijk te ontwikkelen, zoals Energy Valley en andere hoogwaardige technologie. Ook is het van belang dat er een goed ondernemend klimaat is voor studenten. Studentondernemerschap dient erkend en gewaardeerd te worden. In de toekomst kan dit een belangrijke peiler worden in het geheel van startende ondernemingen in Groningen.

Studenten die na het behalen van een HAVO- of VWO-diploma aan een studie beginnen moeten deze ook positief afronden. Zonder deze positieve afronding zijn de studenten niet meer dan relatief oude werkzoekenden met geringe kansen op de arbeidsmarkt, waarbij de instrumenten van de overheid om deze mensen weer perspectief te geven vaak niet effectief zijn. Indien de studenten met een al dan niet afgeronde studie op de arbeidsmarkt komen is het van belang dat de instellingen duidelijk aangeven wat een student kan doen om verder te komen.

Jeugdwerkloosheid

Niet iedere jongere blijkt in staat om direct een baan te vinden. In de opvang van deze jongeren voldoet de gemeente met het project Groningen@work. Wel moet er voldoende aandacht zijn voor duurzame uitstroom naar werk of onderwijs. Samen met de plannen voor het verbeteren van het VMBO wordt er op twee punten gestreden om de werkloosheid onder jongeren tegen te gaan. We hechten veel waarde aan deze integrale aanpak. Niet alleen de uitstroom van jongeren naar regulier werk moet voorop staan, maar ook uitstroom terug naar het onderwijs als dit de jongere beter past. Het is van belang dat een jongere voor een zo kort mogelijke periode afhankelijk is van een uitkering en goed zijn weg vind naar regulier werk of onderwijs. Hiervoor dient in eerste instantie een inspanning verwacht te worden van de jongere zelf, uiteraard met behulp van verschillende instanties zoals de gemeente en het CWI. De jongere dient tijdens de periode bij Groningen@Work goed op de hoogte gebracht te worden over de mogelijkheden

die hij heeft zowel op de arbeidsmarkt als in het onderwijs. Een financiële prikkel is niet bij voorbaat de beste manier om een jongere te stimuleren richting de arbeidsmarkt. De kortingen die onlangs ingevoerd zijn voor jongeren van 18 tot 21 jaar en schoolverlaters hebben dan ook niet onze steun. Als blijkt dat een jongere toch niet voldoende gemotiveerd is om een reguliere baan te verkrijgen beschikt het college over voldoende maatregelen om de jongere alsnog een stimulans richting de arbeidsmarkt te geven. De groep die bijzondere bijstand ontvangt is een kwetsbare groep en verdient alle aandacht en ondersteuning om de weg naar regulier werk of onderwijs te vinden. Een goed contact tussen de jongere en de begeleider van sociale zaken, een goed overzicht van het potentieel en de mogelijkheden van de jongere en een gerichte begeleiding richting de arbeidsmarkt zal veel meer effect hebben en een betere en positievere stimulans geven dan direct te korten op de uitkering en bijstand.

Jongerenhuisvesting

Student en Stad hecht zeer veel aan een goed kwantitatief en kwalitatief beleid omtrent jongerenhuisvesting. Met name studenten hebben te kampen met een tekort aan beschikbare woonruimte en daarnaast komt het veelvuldig voor dat men te maken heeft met slechte woonomstandigheden en dure kamerprijzen.

Woningmarkt

Student en Stad vindt dat iedere inwoner in deze stad een geschikte woning moet kunnen vinden. Voor jongerenhuisvesting betekent dat, dat er geen norm gesteld mag worden op het aantal studentenhuizen per wijk, danwel straat. De bevestiging van het aantal kamerverhuurvergunningen moet voorgoed tot het verleden behoren.

Verder vinden wij het van belang dat het sloopprogramma van de gemeente Groningen wordt vertraagd totdat er weer voldoende goedkope woningen zijn om studenten en andere groepen met lage inkomens een woning te kunnen garanderen.

Op de langere termijn is nieuwbouw een van de belangrijkste manieren om het tekort op de woningmarkt voor jongeren/studenten-woningen op te lossen. Hier ligt een belangrijke taak weggelegd voor Woningcoöperaties, Gemeente en Hoger Onderwijs instellingen. Bij projecten als Intense Stad en andere nieuwbouwtrajecten dient altijd onderzocht te worden of er ruimte is voor jongeren/studenten- woningen.

Verder is het noodzakelijk dat gemeente, corporaties en onderwijsinstellingen met elkaar in overleg treden over de te verwachten aantallen studenten. Zo kunnen zij op tijd ingrijpen, als er kamernood dreigt. Naast de kwantiteit, heeft ook de kwaliteit onze aandacht. De controle op de brandveiligheid van studentenkamers verloopt veel te langzaam. Student en Stad vindt dat de gemeente vaker moet controleren. Een extra brandveiligheidsambtenaar is gewenst.

- Vertraging van het sloopprogramma is onvermijdelijk totdat de tekorten op de woningmarkt naar een aanvaardbaar niveau zijn teruggebracht.
- Beter overleg en afstemming tussen de gemeente, verhuurders en onderwijsinstellingen is vereist. Zij dienen het kameraanbod af te stemmen op het aantal studenten.
- Het wonen boven winkels komt steeds beter van de grond. Er staan echter nog steeds veel panden in de binnenstad boven winkels leeg. Het project dient voortgezet te worden, met meer en snellere resultaten.
- Een evenredig deel van de nieuwbouw moet bestaan uit betaalbare huur- en koopwoningen voor jongeren.
- De controle op brandveiligheid van kamers loopt nog steeds achter. Een extra brandveiligheidsbeambte kan extra controles uitvoeren.

Jeugdcriminaliteit

Mensen die op jonge leeftijd in aanraking komen met kleine criminaliteit lopen op latere leeftijd grote kans om met justitie in aanraking te komen. Daarom is jeugdcriminaliteit dan ook een aandachtspunt dat zeer nauwkeurig belicht dient te worden.

Student en Stad streeft naar een optimalisatie van het beleid omtrent de jeugdcriminaliteit en wil bij de bron beginnen, oftewel streven naar preventie van jeugdcriminaliteit. Door zogeheten problemen die in wijken spelen en door wellicht verstoorde sociale verhoudingen zowel in de thuis sfeer als wel op straat of op school ontstaan er situaties waardoor jongeren de criminaliteit in worden getrokken. Student en Stad vindt dat het beleid van de politie Groningen waarbij men gebruik maakt van een jeugdagent een uitstekend instrument om mee door te gaan. De jeugsagent constateert problemen vroegtijdig en geeft deze door aan de juiste instanties. Eveneens dienen de hulpverleners de ouders in te schakelen en hen op hun verantwoordelijkheden te wijzen als verantwoordelijken in de opvoeding.

Er moet voldoende gebruik gemaakt worden van de mensen in het veld (welzijnswerkers, politie, werknemers van scholen). Vaak zijn de geluiden die te horen zijn van deze mensen, dat de lokale overheid te weinig naar hen luistert inzake de problemen die zich voordoen op dit gebied. Daarom is een nauwe samenwerking tussen deze partijen en de gemeente benodigd. Alles valt en staat immers bij een goed overleg. De Groninger maatschappij kan hier eveneens een zeer grote rol in spelen, door hechtere sociale verbanden in wijken kan er meer sociale controle uitgeoefend worden. Ook vrijwilligers kunnen hier een rol in spelen. Te denken valt bijvoorbeeld aan de zogeheten 'buurtvaders'.

Student en Stad wil dat er in het beleid effectief en duidelijk een plan wordt opgesteld om ontspoorde jongeren op een relatief snelle en efficiënte manier terug te leiden in de samenleving. Te denken valt bijvoorbeeld aan het sluiten van een convenant met werkgevers in Groningen waarin afspraken gemaakt worden om werkgelegenheid te scheppen voor deze probleemgroep zoals in de werk-leer trajecten zodat jongeren weer maatschappelijk perspectief wordt geboden.

De accenten die gelegd moeten worden in het beleid van de jeugdcriminaliteit zijn met name in de probleemwijken. Volgens de cijfers van de dienst informatie en administratie zijn met name wijken als Beijum, de Oosterparkwijk en Vinkhuizen, als wel de Groninger binnenstad het meest in het oog springend wat betreft jeugdcriminaliteit. Daarom is het van groot belang dat alle betrokken partijen zich

hierop concentreren. Deze partijen zijn ondermeer de politie Groningen, de scholen, bureau Halt, MJD, Time-out en de buurtcentra. Om tot een optimaal beleid te komen is intensieve samenwerking nodig en deze partijen zullen zich dan ook open naar elkaar toe moeten opstellen.

Door deze manier van aanpak kan er een preventerende werking uitgaan van de wijze waarop er invulling aan het beleid wordt gegeven. De politie kan immers in een vroeg stadium aangeven aan de hulpverlenende instanties en aan de scholen wanneer, op welk moment en in welk stadium een jongere voor de eerste keer in aanraking komt met justitie. Hierdoor kan vanaf het begin de jongeren in kwestie weer op het rechte pad worden geholpen.